

In memoriam prof. emerit. dr. sc. Željko Horvatić (1934. - 2016.)

Željko Horvatić, jedan od najistaknutijih hrvatskih kaznenopravnih eksperata druge polovice XX. i početka XXI. stoljeća, rođen je 6. kolovoza 1934. godine u Sisku. U Zagrebu završava osnovnu i srednju školu te zatim upisuje Pravni fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, na kojem će diplomirati 1956. godine. Svoju pravnu izobrazbu nastavlja magistriranjem 1962. g., najzad obranom doktorske disertacije 1977. godine.

Horvatić nije stjecao pravno znanje samo unutar obrazovnih institucija, već je svoj pravni talent i smisao za pravo razvijao kroz praksu, što je njegovu pravnom opusu dalo iznimno važan segment - životnost. Nakon što je položio pravosudni ispit (1958. g.) bio je sudac Kotarskog suda u Delnicama, a kasnije i savjetnik u tadašnjem Republičkom sekretarijatu za pravosuđe. Po obrani doktorske disertacije, započinje s radom na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Rijeci, gdje predaje kazneno pravo, kriminologiju i međunarodno kazneno pravo. Akademsku karijeru nastavlja na Pravnom fakultetu u Zagrebu, na kojem je i predstojnik Katedre za kazneno pravo, a u razdoblju od 1991.-1993. g. obnaša dužnost dekana (*nota bene* Horvatić je ranije, 1982.-1983. g., bio dekan i riječkog Pravnog fakulteta).

Pobrojati sve pravne fakultete i institute gdje je predavao i radio profesor Horvatić, iznimno je zahtjevan zadatak, a među mnogima svakako treba spomenuti: SAD (Yale i Duke University), Italiju (Catania, Roma, Siracusa), Austriju (Graz, Wien), Njemačku (Freiburg/ Br. Heidelberg) i Nizozemsku (Den Haag). Također, impresivna je njegova karijera ostvarena u međunarodnim institucijama (primjerice bio je potpredsjednik X. Kongresa Ujedinjenih naroda za sprječavanje kriminala i postupanje s počiniteljima kaznenih djela, zatim član izvršnog odbora Međunarodnog znanstvenog i stručnog savjetodavnog vijeća Ujedinjenih naroda za prevenciju kriminala i pravosuđe, član Upravnog odbora Međuregionalnog instituta Ujedinjenih naroda za istraživanje kriminala i pravosuđa, Voditelj izaslanstva Republike Hrvatske u Europskom odboru za probleme kriminala Vijeća Europe, etc.). Horvatić je inicijator osnivanja Akademije pravnih znanosti (2001. g.), organizacije građana koji se bave pravnom znanošću i koji se udružuju radi institucionaliziranja nezavisnog autoriteta hrvatske pravne znanosti, a čiji je bio predsjednik sve do svoje smrti.

Slijedom navedenog, a osobito zbog iznimnih doprinosa i zasluga u znanosti koje su doprinijele razvitku i napretku Sveučilišta u Zagrebu, 2005. godine dodijeljeno mu je počasno zvanje *professor emeritus*.

Profesora Horvatića opravdano se smatra rodonačelnikom politike suzbijanja kriminalnih ponašanja, dočim je u fokusu njegova stručnog interesa i znanstvenog djelovanja unutar grane kazneno pravo, osobito bila tema kaznenopravnih sankcija. Upravo je područje

kriminalne politike, čime je ovaj neprikosnoveni pravni znalac zadužio kaznenopravnu znanost i ostavio nam u nasljeđe svoje vrijedne znanstvene spoznaje.

Željko Horvatić povrh toga što je bio jedan od prvaka hrvatske kaznenopravne dogmatike, nastavnik, filozof, bio je i istinski poklonik pravde i borac za njezino ozbiljenje, što je napose vidljivo njegovim kritičkim osvrtanjem na rad Međunarodnog suda za ratne zločine počinjene na području bivše Jugoslavije (ICTY), *ad hoc* suda u Den Haagu. Upravo stoga od velike važnosti smatram citirati misao profesora Horvatića, koju je svojedobno iznio prilikom otvaranja jednog znanstvenog skupa, a predstavlja njegov lajtmotiv, ali i ujedno označava sukus pravnog poziva – „Poznata maksima rimskog prava glasi: *Fiat iustitia et pereat mundus*, neka se vrši pravda makar propao svijet, a ja kažem: *Fiat iustitia ut mundus non pereat*, neka se vrši pravda, da ne propadne svijet!“

Prof. emerit. dr. sc. Željko Horvatić umro je 18. travnja 2016. godine, u 82. godini života.